
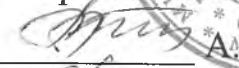

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет екологічної безпеки, інженерії та технологій
 Кафедра цивільної та промислової безпеки

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФЕБІТ

 «04» 06 2021 р. В. Чумак

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

 «06» 06 2021 р. А. Полухін

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Атестація та паспортизація робочих місць і ергономіка»

Освітньо-професійна програма: «Техногенна та промислова безпека в транспортній галузі»

Галузь знань: 26 «Цивільна безпека»
 Спеціальність: 263 «Цивільна безпека»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	3	120 / 4,0	22	22	–	76	-	-	екзамен 3с
Заочна	3	120 / 4,0	6	6	–	108	К.р.(д) -3	-	екзамен 3с

Індекс: НМ – 3 – 263 / 21 - 2.1.6
 Індекс: НМ – 3 – 263з / 21 - 2.1.6

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Атестація та паспортизація робочих місць і ергономіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.-01-2021
		Стор. 2 із 13	

Робочу програму навчальної дисципліни «Атестація та паспортизація робочих місць і ергономіка» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Техногенна та промислова безпека в транспортній галузі», навчальних та робочих навчальних планів № НМ - 3 - 263/21, № РМ - 3 - 263/21 та № НМ - 3 - 263з/21, № РМ - 3 - 263з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив
/посада, вчене звання/
Професор, к.м.н.

 Халмурадов Б.Д./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Техногенна та промислова безпека в транспортній галузі», спеціальності 263 «Цивільна безпека» – кафедри цивільної та промислової безпеки, протокол № 5 від « 13» травня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми Глива В.А.

Завідувач кафедри Халмурадов Б.Д.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету екологічної безпеки, інженерії та технологій, протокол № 3 від «14» квітня 2021 р.

Голова НМРР Гроза В.А.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Атестація та паспортизація робочих місць і ергономіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.-01-2021
		Стор. 3 із 3	

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання	4
1.2. Заплановані результати навчання	4
1.3. Компетентності.	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1.Зміст навчальної дисципліни.....	5
2.2.Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля....	5
2.3.Тематичний план.....	8
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	8
2.5.Перелік питань для підготовки до екзамену (ЗФН)	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	11

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Атестація та паспортизація робочих місць і ергономіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.-01-2021
		Стор. 4 із 13	

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни (ПНД) «Атестація та паспортизація робочих місць і ергономіка» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення Програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених розпорядженням №249/роз. від 29.04.2021р., та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання.

Місце навчальної дисципліни «Атестація та паспортизація робочих місць і ергономіка» є нормативною дисципліною циклу професійної та практичної підготовки здобувачів освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека», ОПП «Техногенна та промислова безпека в транспортній галузі».

Метою викладання дисципліни є розкриття суті та значення законодавства в сфері нормування впливу шкідливих і небезпечних виробничих факторів (ШНВФ) на людину, методологія та технології їх ідентифікації; оцінка умов праці за показниками шкідливості виробничого процесу; складання карти умов праці; ефективність заходів з поліпшення умов праці; комплексні рішення щодо запобігання виникненню професійних захворювань та травмування на виробництві на підставі оцінки умов праці.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є формування загальних та спеціальних фахових компетентностей, які дозволять виконувати складні професійні завдання з оцінки стану умов праці та прогнозування його характеристик у майбутньому з урахуванням багатфакторного впливу та невизначеності з урахуванням аспектів впливу психофізіологічних ШНВФ.

1.2. Які результати навчання дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Теоретична та практична підготовка за даною дисципліною дозволить розширити набір практичних інструментів фахівця з цивільної безпеки з метою впровадження комплексних заходів, спрямованих на збереження життя, здоров'я й працездатності працівників, що базуються на оцінці ризиків в професійній діяльності та встановленні рівнів небезпек, що її супроводжують

1.3. Які компетентності дає можливість здобути навчальна дисципліна.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі компетентності:

– здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері цивільної безпеки;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Атестація та паспортизація робочих місць і ергономіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.-01-2021
		Стор. 5 із 13	

– Здатність проводити експертизу нормативних документів у сфері цивільного захисту, проектів містобудівної документації та проектів будівництва з питань техногенної безпеки;

– Здатність аналізувати й оцінювати небезпеки та шкідливі і небезпечні фактори виробничі фактори;

– Здатність застосовувати законодавчі та інші нормативно-правові акти з промислової безпеки та охорони праці;

– Здатність організовувати моніторинг стану охорони праці й аналізувати її результати, становити короткострокові й довгострокові прогнози виробничого травматизму й професійної захворюваності;

– Здатність розуміти та аналізувати у загальнодержавному вимірі сутність і зміст атестації та паспортизації робочих місць, покращення умов праці працюючих;

– розробляти та реалізовувати ефективні заходи, спрямовані на регулювання та забезпечення цивільної безпеки;

– управління заходами безпеки професійної діяльності

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисципліни: «Державне управління охороною праці та техногенною безпекою».

2. Програма навчальної дисципліни.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1 навчального модуля, а саме:

навчальних модулів **№1 «Гігієнічна класифікація умов праці і ергономіка»**,

№2 Атестація та паспортизація робочих місць які є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля **Модуль №1 «Гігієнічна класифікація умов праці і ергономіка»**

Інтегровані вимоги модуля №1: Після вивчення модуля здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- основи державного та міжнародного законодавства в сфері атестації робочих місць за умовами праці;
- ергонометричні параметри, що формують психофізіологічні ШНВФ.

вміти:

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Атестація та паспортизація робочих місць і ергономіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.-01-2021
		Стор. 6 із 13	

- комплексно оцінювати фактори виробничого середовища і трудового процесу,
- визначати показники та характеристики безпеки виробничих процесів щодо їх відповідності вимогам стандартів під час розв'язання практичних та наукових задач в сфері цивільної безпеки..

Тема 1.1 Нормативно-правове забезпечення в сфері охорони праці щодо атестації робочих місць за умовами праці.

Основна мета атестації. Основні терміни та визначення Основні джерела правового регулювання атестації робочих місць за умовами праці. Організація роботи по атестації. . Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці. Положення та методика проведення атестації робочих місць за умовами праці. Державні санітарні норми.

Тема 1.2. Гігієнічна класифікація умов праці. Визначення факторів трудового процесу.

Вивчення факторів виробничого середовища і трудового процесу. Гігієнічна оцінка умов праці. Оцінка технічного та організаційного рівня робочого місця. Оцінка важкості праці і реакції серцево-судинної системи на трудову діяльність. Шляхи підвищення працездатності.

Тема 1.3. Психофізіологічні ШНВФ, їх вплив на здоров'я та працездатність.

Класифікація шкідливих речовин, вимоги щодо контролю наявності шкідливих речовин. Психофізіологічні шкідливі і небезпечні виробничі фактори Оцінка важкості праці і реакції серцево-судинної системи на трудову діяльність. Шляхи підвищення працездатності.

Тема 1.4. Ергономіка як фактор безпеки праці.

Ергономіка робочого місця. Вимоги законодавства. Ергономічні вимоги до організації трудових процесів та робочих місць. Поняття ергономічного рівняння та його складові. Принципи складання ергономічного рівняння робочого місця Основи фізіології праці. Психологія безпеки праці.

Тема 1.5 Методи аналізу відповідності технологічних процесів, будівель, обладнання нормативно-технічній документації, проектам, характеру та обсягу виконаних робіт, оптимальності технологічних режимів.

Аналіз відповідності технологічних процесів, будівель, обладнання нормативно-технічній документації, проектам, характеру та обсягу виконаних робіт, оптимальності технологічних режимів робочого місця

Тема 1. 6. Ергонометричні показники робочого місця і обладнання.

Робоче місце. Раціональне планування робочого місця. Площа робочого місця. Гігієнічні вимоги. Антропометричні вимоги. Фізіологічні та психофізіологічні вимоги Проблемний кейс «Моє робоче місце».

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Атестація та паспортизація робочих місць і ергономіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.-01-2021
		Стор. 7 із 13	

Модуль №2 Атестація та паспортизація робочих місць

Інтегровані вимоги модуля №2: Після вивчення модуля здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці в Україні;
- номенклатуру факторів виробничого середовища, що формують небезпеки та створюють ризики для життя і здоров'я працівників;

вміти:

- аналізувати у загальнодержавному вимірі сутність і зміст атестації та паспортизації робочих місць, покращення умов праці працюючих.
- комплексно оцінювати фактори виробничого середовища і трудового процесу,
- вести облік відповідності робочих місць вимогам стандартів, санітарних норм, правилам безпеки;

Тема 2.1. Організація проведення атестації робочих місць.

Технічне забезпечення визначення впливу ШНВФ. Установи для проведення санітарно-гігієнічних досліджень факторів виробничого середовища і трудового процесу. Накази та інструктивна документація на проведення атестації. Атестаційна комісія. Етапи проведення атестації робочих місць.

Тема 2.2. Оформлення результатів санітарно-гігієнічного дослідження.

Висновки гігієнічної експертизи. Протоколи та журнали для санітарногігієнічних досліджень і вимірювань. Карти умов праці. Гігієнічна оцінка умов праці.

Тема 2.3. Паспортизація робочих місць.

Оцінка організаційного рівня робочого місця. Раціональність планування робочого місця. Відповідність робочого місця вимогам нормативно-правовим актам безпеки праці. Порядок паспортизації робочих місць. Пільги та компенсації за шкідливі та важкі умови праці.

Тема 2.4. Комплексний підхід у визначенні багатофакторного впливу ШНВФ.

Багатофакторний вплив шкідливих і небезпечних виробничих факторів. Ризики та можливості в сфері безпеки праці

Тема 2.5. Економічна ефективність заходів з поліпшення умов праці.

Чистий економічний ефект. Загальна економічна ефективність; Порівняльна економічна ефективність

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Атестація та паспортизація робочих місць і ергономіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.-01-2021
		Стор. 8 із 13	

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Гігієнічна класифікація умов праці і ергономіка»		3 семестр				2 семестр			
1.1	Нормативно-правове забезпечення в сфері охорони праці щодо атестації робочих місць за умовами праці	12	2	2	8	7	2		5
1.2	Гігієнічна класифікація умов праці. Визначення факторів трудового процесу	12	2	2	8	5			5
1.3	Психофізіологічні ШНВФ, їх вплив на здоров'я та працездатність	12	2	2	8	5			5
1.4	Ергономіка як фактор безпеки праці	12	2	2	8	4			4
1.5	Методи аналізу відповідності технологічних процесів, будівель, обладнання нормативно-технічній документації, проектам, характеру та обсягу виконаних робіт, оптимальності технологічних режимів	14	2	2	10	4			4
1.6	Ергонометричні показники робочого місця і обладнання	12	2	2	8	5			5
	Усього за модулем 1	74	12	12	50	30	2		28
Модуль №2 Атестація та паспортизація робочих місць		3 семестр				3 семестр			
2.1	Організація проведення атестації робочих місць	12	2	2	8	14		2	12
2.2	Оформлення результатів санітарно-гігієнічного дослідження	8	2	2	4	12			12
2.3	Паспортизація робочих місць	8	2	2	4	14		2	12
2.4	Комплексний підхід у визначенні багатофакторного впливу ШНВФ.	9	2	3	4	12			12
2.5	Економічна ефективність заходів з поліпшення умов праці	5	2		3	14		2	12
2.6	Контрольна (домашня) робота	-			-	10			10
3.0.	Модульна контрольна робота №1	4	-	1	3				-
3.1.	Підсумкова семестрова контрольна робота (ЗФН)	-		-		10			10
	Усього за модулем №1	46	10	10	26	80	4	6	80
	Усього за навчальною дисципліною	120	22	22	76	120	6	6	108

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

Для студентів ЗФН теми курсових проектів та завдання для їх виконання розробляються автором робочої програми. Вказані навчальні матеріали затверджуються протоколом засідання випускової кафедри, доводяться до відома студента індивідуально і виконуються відповідно до методичних рекомендацій. Наприклад, номер варіанту теоретичної частини та завдання дорівнює сумі трьох останніх цифр індивідуального навчального плану студента.

Контрольна (домашня) робота передбачає самостійне вивчення студентами окремих питань і тем лекційного курсу з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді рефератів та доповідей.

Метою даного виду робіт є поглиблене вивчення предмета, розвиток творчої самостійності студентів, опануванням науковим апаратом.

Основними цілями проведення даного виду роботи є:

- забезпечити педагогічні умови для поглиблення і закріплення знань, набутих під час лекцій та у процесі вивчення навчальної інформації, що виноситься на самостійного опрацювання;
- спонукати студентів до творчого та наукового обговорення найбільш складних питань навчального курсу;
- оволодіння методами аналізу фактів, явищ і проблем, що розглядаються, та формування умінь і навичок до здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової семестрової роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової семестрової роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми та доводиться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Атестація та паспортизація робочих місць і ергономіка» передбачається проведення лекційних та практичних занять з відпрацюванням навиків зі складання службових документів з кадрової роботи, а також самостійну роботу слухачів. Практичні заняття проводяться у спеціально обладнаній аудиторії.

В ході викладання дисципліни:

- на лекціях викладаються найбільш складні питання навчальної дисципліни. Лекційний матеріал супроводжується практичними прикладами застосування основних положень організації заходів у сфері цивільного захисту;
- на практичних заняттях поглиблюються, закріплюються та систематизуються теоретичні знання, що отримані на лекціях;

- під час самостійної роботи здобувачі виконують завдання викладача з метою закріплення отриманих необхідних знань та навиків.

3.2. Рекомендована література

Базова література:

3.2.1 Закон України «Про охорону праці» №2695-ХІІ від 14.10.92 р. (із змінами та доповненнями).

3.2.2. Кодекс законів про працю України, у редакції Закону України від 15.12.93 р. N 3694-ХІІ (із змінами та доповненнями).

3.2.3 Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №27

3.2.4. Постанова Кабінету Міністрів України № 442 від 01.09.1992 р. «Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці»

3.2.5. Постанова Міністерства праці України від 01.09.1992 р. № 41 «Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці»

3.2.6. Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» Наказ від 08.04.2014 № 248.

3.2.7. ДБН В.2.5-28-2006 Природне і штучне освітлення Інженерне обладнання будинків і споруд. Мінрегіонбуд України

3.2.8. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку.

3.2.9. Іванчук Д.П. та ін. Атестація робочих місць за умовами праці. / Д.П. Іванчук, Г.Є. Дегтяренко, В.І. Шевченко, О.Г. Нестріляй, С.В. Муравицький. – К.: ННДІОП, 1998

3.2.10. Шикин Е.В. Математические методы и модели в управлении / Е.В. Шикин, А.Г. Чхартишвили. – М.: Дело, 2000. – 431 с.

3.2.11. Гігієна праці: Навчальний посібник / І.І. Солдак, О.П. Яворівський, С.Т. Брюханов і інші – К.: Медицина, 2004. – 515 с

Допоміжна література:

3.2.12. Форма статистичної звітності №1-ПВ (Звіт про стан умов праці, пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці). Затверджена наказом Держкомстату України від 14.08.2002 р. № 307

3.2.13. «Про затвердження показників і критеріїв умов праці, за якими надаються щорічні додаткові відпустки працівникам, зайнятим на роботах, пов'язаних з негативним впливом на здоров'я шкідливих виробничих факторів» від 28 січня 1998 року № 50/2490.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. https://pidru4niki.com/14821111/bzhd/ergonomichni_vimogi_organizatsiyi_robochih_mists

3.3.2. <https://core.ac.uk/download/pdf/129692611.pdf>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Атестація та паспортизація робочих місць і ергономіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.-01-2021
		Стор. 11 із 14	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Вид навчальної роботи	Мак кількість балів		Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	3 семестр	2 семестр	3 семестр		
Модуль № 1 «Гігієнічна класифікація умов праці і ергономіка»			Модуль № 2 «Атестація та паспортизація робочих місць»		
Виконання завдань на знання теоретичного матеріалу	8	24	Виконання завдань на знання теоретичного матеріалу	8	12
Виконання та захист практичних робіт	16	0	Виконання та захист практичних робіт	16	12
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	15	-	Домашнє завдання / контрольна (домашня) робота	-	12
			<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше</i>	15	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	16	-	Виконання модульної контрольної роботи №2	16	-
Усього за модулем №1	40	24	Усього за модулем №2	40	36
Усього за модулями №1, №2				80	60
Семестровий екзамен				20	40
Усього за дисципліною				100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту курсового проекту в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відомості модульного контролю, а також до навчальної картки, залікової книжки та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./Д, 65/Задов./Е** тощо.

4.5. В випадку диференційованого заліку підсумкова семестрова рейтингова оцінка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Атестація та паспортизація робочих місць і ергономіка»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.-01-2021
		Стор. 12 із 14	

та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

